

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 5.7.2019
COM(2019) 323 final

RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-KUNSILL

Il-hmistax-il rapport dwar l-implimentazzjoni tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 866/2004 tad-29 ta' April 2004 u l-qaghda li tirrizulta mill-applikazzjoni tieghu li tkopri l-perjodu mill-1 ta' Jannar sal-31 ta' Diċembru 2018

{SWD(2019) 290 final}

RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-KUNSILL

Il-hmistax-il rapport dwar l-implimentazzjoni tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 866/2004 tad-29 ta' April 2004 u l-qagħda li tirriżulta mill-applikazzjoni tiegħu li tkopri l-perjodu mill-1 ta' Jannar sal-31 ta' Diċembru 2018

Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 866/2004 dwar reġim skont l-Artikolu 2 tal-Protokoll 10 mal-Att tal-Adeżjoni¹ (minn hawn 'il quddiem ir-Regolament dwar il-Linja l-Hadra jew RLH) daħal fis-seħh fl-1 ta' Mejju 2004. Huwa jiddefinixxi t-termini li skonthom japplikaw id-dispożizzjonijiet tal-liġi tal-UE fir-rigward tal-moviment tal-persuni, tal-merkanzija u tas-servizzi minn naħa għall-oħra tal-linja bejn iż-żoni tar-Repubblika ta' Ċipru li fihom il-gvern ma jeżerċita kontroll effettiv u ż-żoni li fihom jeżerċita. Biex tiġi żgurata l-effikaċja ta' dawn ir-regoli, l-applikazzjoni tagħhom giet estiża għall-fruntiera bejn dawn iż-żoni u ż-Żona tal-Bażi Sovrana tar-Renju Unit fil-Lvant (Eastern Sovereign Base Area - ESBA).²

Dan ir-rapport ikopri l-perjodu mill-1 ta' Jannar sal-31 ta' Diċembru 2018.

Matul il-perjodu ta' rapportar, il-Kummissjoni żammet djalogu kostruttiv mal-awtoritajiet rilevanti tar-Repubblika ta' Ċipru u mal-Amministrazzjoni taż-Żona ta' Bażi Sovrana (Sovereign Base Area - SBA) fir-rigward tal-implimentazzjoni tar-Regolament, kif ukoll mal-Kamra tal-Kummerċ Ċiprijotta Torka (TCCoC - Turkish Cypriot Chamber of Commerce).

1. QSIM TA' PERSUNI

1.1. Qsim fil-punti ta' qsim awtorizzati

Ir-Regolament jipprovdi qafas legali stabbli għall-qsim taċ-Ċiprijotti, ta' ċittadini oħrajn tal-UE u ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi li jaqsmu l-Linja l-Hadra (minn hawn 'il quddiem "il-Linja") fil-punti ta' qsim awtorizzati. Kien hemm zieda fl-għadd ta' Ċiprijotti Griegi u tnaqqis żgħir fl-għadd ta' Ċiprijotti Torok li qasmu fl-2018 meta mqabbel mas-snin preċedenti.

Skont id-*data* mill-Pulizija tar-Repubblika ta' Ċipru, (minn issa 'l quddiem CYPOL), ġew rreġistrati 1 014 340 qsim (preċedentement: 646 569) minn Ċiprijotti Griegi u 486 040 qsim minn vetturi Ċiprijotti Griegi (preċedentement: 267 467) fiż-żoni kkontrollati mill-gvern lejn il-parti tat-Tramuntana ta' Ċipru filwaqt li ġew irreġistrati 1 076 667 (preċedentement: 1 140 682) qsim minn Ċiprijotti Torok u 417 629 vjaġġi ta' qsim minn vetturi Ċiprijotti Torok (preċedentement: 435 882) mill-parti tat-Tramuntana ta' Ċipru lejn iż-żoni kkontrollati mill-gvern matul il-perjodu ta' rappurtar³. Kemm iż-żieda sinifikanti fin-numru ta' Ċiprijotti Griegi li qasmu kif ukoll it-tnaqqis żgħir fin-numru ta' Ċiprijotti Torok li qasmu kienu l-aktar frott it-tnaqqis fil-valur tal-lira Torka meta mqabbla mal-euro matul l-2018.

¹ ĠU L 161, 30.04.2004, p.128. Ir-Regolament kif emendat l-aħħar mir-Regolament tal-Kunsill (UE) Nru 685/2013 tal-15 ta' Lulju 2013, GU L 196, 19.7.2013, p. 1 - magħruf bħala r-Regolament dwar "il-Linja l-Hadra".

² Ara t-tielet premessa tar-Regolament dwar il-Linja l-Hadra.

³ L-awtoritajiet tar-Repubblika ta' Ċipru ma jzommux rekords dwar ir-ritorn ta' Ċiprijotti Griegi lejn iż-żoni kkontrollati mill-gvern jew ir-ritorn ta' Ċiprijotti Torok lejn il-parti tat-Tramuntana ta' Ċipru.

L-ghadd ta' ċittadini tal-UE li mhumieħ Ċiprijotti u ċittadini ta' pajjiżi terzi li jaqsmu l-Linja komplew jikbru. Matul il-perjodu ta' rapportar kien hemm 1 129 293 qsim minn ċittadin tal-UE li mhumieħ Ċiprijotti u minn ċittadini ta' pajjiżi terzi (preċedentement: 822 318).

Iċ-ċifri ta' CYPOL imsemmija hawn fuq ma jinkludux *data* dwar persuni u vetturi li jaqsmu mill-parti tat-tramuntana ta' Ċipru fil-punti ta' qsim ta' Pergamos u Strovilia, li jaqghu taht l-awtorità taż-Żona tal-Bażi Sovrana tar-Renju Unit fil-Lvant (ESBA - Eastern Sovereign Base Area). Għal dawn, l-ESBA tirrapporta li ġie rreġistrat 236 156 qsim (preċedentement: 140 913) minn Ċiprijotti Griegi u 133,270 qsim minn vetturi Ċiprijotti Griegi (preċedentement: 59 852) għall-parti tat-Tramuntana ta' Ċipru. Fl-istess hin ġie rreġistrat 471 690 qsim (preċedentement: 457 314) qsim minn Ċiprijotti Torok u 292,099 vjaġġi ta' qsim minn vetturi Ċiprijotti Torok (preċedentement: 272 090) fid-direzzjoni l-oħra⁴.

Żewġ punti ta' qsim ġodda, Deryneia u Lefka-Apliki bdew jaħdmu fit-12 ta' Novembru 2018.⁵

Fl-2018, l-ghadd ta' persunal ta' CYPOL li jaħdem fil-punti ta' qsim żdied minn 69 għal 95 minhabba li ntbagħtu 26 uffiċjal fil-punti tal-qsim ta' Deryneia u Lefka-Apliki.

Iċ-ċifri miġbura mill-komunità Ċiprijotta Torka fl-2018 jindikaw zieda fl-ghadd ta' qsim minn Ċiprijotti Griegi għal 1 633 076 (preċedentement: 1 066 284) u ta' vetturi Ċiprijotti Griegi għal 731 215 (preċedentement: 392 300) miż-żoni kkontrollati mill-gvern lejn il-parti tat-Tramuntana ta' Ċipru. Jindikaw ukoll tnaqqis żgħir fl-ghadd ta' qsim minn Ċiprijotti Torok għal 1 759 837 (preċedentement: 1 796 353) iżda jindikaw zieda fin-numru ta' vetturi Ċiprijotti Torok għal 794 474 (preċedentement: 782 656) fid-direzzjoni l-oħra. Skont l-istatistika pprovduta, 1 814 194 ċittadin tal-UE li mhumieħ Ċiprijotti u ċittadini ta' pajjiżi terzi qasmu miż-żoni kkontrollati mill-gvern għall-parti tat-tramuntana ta' Ċipru (preċedentement: 1 546 475).

Ma ġie rrapportat l-ebda incident rigward in-nies u l-vetturi li qasmu fl-2018. Madankollu sal-lum, xarabanks Ċiprijotti Torok li jkunu qed iġorru ċittadini tal-UE għadhom mhumieħ permessi mill-awtoritajiet tar-Repubblika ta' Ċipru li jaqsmu lejn iż-żoni kkontrollati mill-gvern.

Il-Forza tan-Nazzjonijiet Uniti għaž-Żamma tal-Paċi f'Ċipru (UNFICYP - United Nations Peacekeeping Force in Cyprus) kompliet tiffaċilita l-prattika ta' qima reliġjuża miż-żewġ komunitajiet.⁶ Il-UNFICYP innotat zieda fl-ghadd ta' approvazzjonijiet għal servizzi reliġjużi li ntalbet tiffaċilita fil-parti tat-Tramuntana ta' Ċipru meta mqabbel mal-istess perjodu fl-2017.

⁴ Statistika għaċ-ċittadini tal-UE minbarra ċ-Ċiprijotti u ċittadini ta' pajjiżi terzi mhijiex disponibbli għall-perjodu ta' rapportar attwali.

⁵ Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2015/1472 tas-26 ta' Awwissu 2015, ĠU L 225, 28.8.2015, p. 3-4.

⁶ Ir-rapport tas-Segretarju Ġenerali tal-UNFICYP [S/2019/37] tal-11 ta' Jannar 2019, il-paragrafu 31.

1.2. Migrazzjoni irregolari minn naħa għall-oħra tal-Linja l-Hadra u l-ażil

Iċ-ċifri ta' CYPOL għall-2018 komplew jindikaw żieda fl-għadd ta' migranti li qasmu b'mod irregolari l-Linja mill-parti tat-tramuntana ta' Ċipru lejn iż-żoni kontrollati mill-gvern. Fl-2018, 4 451 migrant irregolari qasmu l-Linja b'dan il-mod; iċ-ċifri ekwivalenti għall-2017, l-2016 u l-2015 kienu 1 686, 1 499 u 1 290. Il-pajjiżi ewlenin ta' orijini tal-migranti irregolari kienu s-Sirja (1573), il-Kamerun (472), il-Pakistan (444), il-Bangladesh (391) u l-Iraq (328). Din iż-żieda qawwija fil-migrazzjoni hija tħassib dejjem jżied għall-awtoritajiet tar-Repubblika ta' Ċipru.

Mill-4 451 migrant irregolari identifikati, 95 % (4 233) applikaw għall-protezzjoni internazzjonali fir-Repubblika ta' Ċipru. Il-pajjiż ta' orijini bl-akbar numru ta' applikanti kien is-Sirja (1 571); l-awtoritajiet tar-Repubblika ta' Ċipru rrapportaw li l-għadd ta' applikazzjonijiet għall-ażil li kellhom suċċess żdied b'mod sostanzjali meta mqabbel mal-2017.

Is-CYPOL setgħet tidentifika persuni billi użat l-istess kriterji bħas-snin ta' qabel, primarjament permezz ta' informazzjoni inkluża fid-dokumenti tal-ivvjaġġar tagħhom u d-dikjarazzjonijiet mill-migranti kkonċernati. Fuq il-bażi ta' din il-valutazzjoni, kważi l-migranti kollha maqbuda fiż-żoni kkontrollati mill-gvern, wara li jkun qasmu l-Linja b'mod irregolari, kienu waslu qabel fil-parti tat-tramuntana ta' Ċipru mit-Turkija.

Il-komunità Ċiprijotta Torka kkonfermat li komplew l-isforzi fil-parti tat-tramuntana ta' Ċipru biex tiġi evitata l-migrazzjoni irregolari. Fl-2018, 3 773 persuna⁷ ma tħallewx jidhlu fil-parti tat-tramuntana ta' Ċipru filwaqt li 870 persuna⁸ li kienu nqabdu fil-parti tat-tramuntana ta' Ċipru, intbagħtu lura għat-Turkija, li kien l-aħħar Stat li żaru qabel ma waslu fuq il-gżira.

Ir-rappreżentanti miż-żewġ komunitajiet iltaqgħu regolarment fil-Kumitat Tekniku bikomunali dwar il-Kriminalità u l-Affarijiet Kriminali (TCCCM) taħt l-awspiċċu tan-NU. Bħala estensjoni għal dan il-kumitat, iż-żewġ komunitajiet komplew jużaw "Kamra għall-Komunikazzjoni Kongunta", li tipprovdì forum għall-iskambju tal-informazzjoni dwar kwistjonijiet kriminali.

Is-CYPOL iddeskriviet il-kooperazzjoni ma' dipartimenti governattivi rilevanti oħra tar-Repubblika ta' Ċipru u mal-amministrazzjoni tal-ESBA bħala tajba hafna.

Iż-Żona tal-Bażi Sovrana fil-Lvant (ESBA)

B'mod ġenerali, il-migrazzjoni irregolari mill-parti tat-tramuntana ta' Ċipru li tgħaddi mill-ESBA żdiedet. Fl-2018, inqabdu 18-il migrant irregolari wara li qasmu l-Linja b'mod irregolari.⁹ Mal-1,248 persuna ma tħallewx jaqsmu l-Linja. Fosthom, kien hemm l-ogħla

⁷ Ċittadini tat-Turkija: 380, tas-Sirja: 411, tat-Turkmenistan: 708, tal-Iran: 284, tal-Iraq: 333 – oħrajn: 1,657.

⁸ Ċittadini tat-Turkija: 373, tal-Pakistan: 85; tan-Niġerja: 58, tas-Sirja: 54, tat-Turkmenistan: 20 – oħrajn: 280.

⁹ Mit-18-il migrant irregolari li ġie interċettat fl-ESBA, 12 applikaw għall-ażil u ngħataw lill-awtoritajiet tar-Repubblika ta' Ċipru. Dawn jżiedu mal-għadd totali ta' persuni li qasmu l-Linja b'mod irregolari

numru ta' ċittadini Torok (277). Skont id-dispożizzjonijiet rilevanti tal-Protokoll 3 tal-Att ta' Adeżjoni tar-Repubblika ta' Ċipru, l-awtoritajiet tal-ESBA rrifjutaw li jippermettu li-ċittadini barranin mill-Istati Uniti, l-Ukrajna, ir-Russja, l-Argentina u l-Bożnija-Ħerzegovina li waslu mill-parti tat-Tramuntana ta' Ċipru, biex jaqsmu l-Linja l-Ħadra¹⁰. Dawn il-persuni ġew diretti lejn il-punt tal-qsim barra l-ESBA biex isirilhom il-kontrolli skont il-htigijiet għad-dhul fir-Repubblika ta' Ċipru.

L-uffiċjali taż-Żona tal-Bażi Sovrana (SBA - Sovereign Base Area) qed ikompli jiddeskrivu l-kooperazzjoni tagħhom mar-Repubblika ta' Ċipru bħala eċċellenti.

Lil hinn mill-punti ta' qsim, il-Pulizija tal-SBA twettaq rondi bbażati fuq ir-riskju u ggwidati mill-intelligence kontra l-migrazzjoni irregolari. Dawn ir-rondi huma ssupplimentati minn rondi mill-SBA Doganali u minn persunal militari.

Erba' "punti ta' qsim mhux awtorizzati" fil-villaġġ ta' Pergamos jew qribu li jintużaw minn residenti lokali u mill-bdiewa huma partikolarment diffiċli biex jiġu kkontrollati. Kif imsemmi f'rapporti preċedenti, dawn il-"punti ta' qsim mhux awtorizzati" jibqgħu kawża għal tħassib u jenhtieg li tinstab soluzzjoni xierqa konformi mal-Artikolu 5 (2) tal-Protokoll Nru 3 tal-Att tal-Adeżjoni tal-2003.¹¹ L-SBA ddikjarat li l-persunal jista' jintbagħat malajr fiż-żoni tal-punti ta' qsim mhux awtorizzati jekk ikun hemm bżonn.

2. QSIM TAL-MERKANZIJA

2.1. Valur tal-kummerċ

Skont l-Artikolu 4 tar-Regolament dwar il-Linja l-Ħadra, il-merkanzija tista' tiddaħhal minn żoni mhux ikkontrollati mill-gvern lejn iż-żoni kkontrollati mill-gvern, sakemm din tissodisfa l-kriterji stipulati fl-Artikolu 4¹² u tkun akkumpanjata minn dokument maħruġ mill-Kamra tal-Kummerċ Ċiprijotta Torka. Skont l-Artikolu 8 tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1480/2004¹³, il-Kamra tal-Kummerċ Ċiprijotta Torka u l-awtoritajiet tar-Repubblika ta' Ċipru rrappurtaw kull xahar dwar it-tip, il-volum u l-valur tal-merkanzija li għaliha nħargu dokumenti ta' akkumpanjament.

Skont it-TCCoC, il-valur totali ta' merkanzija li għaliha kienu nħargu dokumenti ta' akkumpanjament kien jammonta għal EUR 5 405 121 (preċedentement: EUR 5 697 695). Dawn iċ-ċifri jindikaw żieda ta' 5,1 % tal-valur totali tal-merkanzija li għaliha kienu nħargu dokumenti ta' akkumpanjament meta mqabbla mal-2017.

u li t-tqassim skont in-nazzjonalità tagħhom jinsab fid-Dokument ta' Hidma tal-Persunal SWD(2019), 290, it-Tabella VII.

¹⁰ 29. Ċittadini tal-Istati Uniti: 55, tal-Ukrajna: 96, tar-Russja: 63, tal-Argentina: 27, tal-Bożnija-Ħerzegovina:

¹¹ ĠU L 236, 23.09.2003, p. 940.

¹² Il-paragrafu 1 tal-Artikolu 4 jistabbilixxi li l-merkanzija trid tkun inkisbet kompletament minn żoni mhux taht il-kontroll effettiv tal-Gvern tar-Repubblika ta' Ċipru jew ikun sarilha l-aħhar proċessar jew hidma sostanzjali, ekonomikament ġustifikati f'impriza mġhammra għal dak l-iskop fiż-żoni mhux taht il-kontroll effettiv tal-Gvern tar-Repubblika ta' Ċipru.

¹³ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1480/2004 tal-10 ta' Awwissu 2004, ĠU L 272, 20.8.2004, p. 3.

Skont ir-rapporti pprovduti mir-Repubblika ta' Ċipru, il-valur kummerċjali totali tal-merkanzija b'dokumenti ta' akkumpanjament li qasmet il-Linja żdied b'1,4 % għal EUR 4 856 892 (preċedentement: EUR 4 790 964).

Minkejja li mhuwiex kopert mill-kamp ta' applikazzjoni tar-RLH, il-kummerċ miż-żoni kkontrollati mill-gvern lejn il-parti tat-Tramuntana ta' Ċipru naqas flit b'madwar 14,3 % minn EUR 1 343 524 fl-2017 għal EUR 1 151 723 fl-2018 skont ċifri mill-Kamra tal-Kummerċ u l-Industrija ta' Ċipru (CCCI). Il-kummerċ miż-żoni kkontrollati mill-gvern lejn il-parti tat-Tramuntana ta' Ċipru jirrappreżenta 23,7 % tal-kummerċ fid-direzzjoni opposta (28 % fl-2017).

Il-komunità Ċiprijotta Torka kompliet tapplika reġim ta' kummerċ, li fil-prinċipju "jirrifletti" r-restrizzjonijiet tar-RLH. Il-partijiet ikkonċernati Ċiprijotti Torok identifikaw il-protezzjoni ta' negozji lokali bħala r-raġuni ewlenija għal dan. Madankollu, dan ir-reġim mhuwiex applikat dejjem b'mod konsistenti.

2.2. Tip ta' merkanzija

Fl-2018, il-prodotti tal-plastik kienu l-aktar materjal ikkummerċjalizzat, segwiti minn ħut frisk, materjal tal-bini, oġġetti tal-iskart jew rottam¹⁴. Il-kummerċ fil-patata naqas b'mod drastiku minhabba ħsad batut.

Ġew introdotti prodotti godda, bħall-wet wipes, batteriji mormija, tankijiet tal-plastik tal-ilma u l-fran tal-azzar inossidabbli industrijali. Il-kummerċ kollu li għadda mil-Linja kien kummerċ limitat għall-gżira.

2.3. L-irregolaritajiet

Id-Dipartiment tad-Dwana u s-Sisa tar-Repubblika ta' Ċipru kkonsulta lill-Kummissjoni, dwar jekk kontenitur mimli sustanza ddikjarata bħala "thinner" li kien ġie nnegozjat madwar il-Linja l-Ħadra ssodisfa l-kriterji ta' oriġini fl-Artikolu 4(1) tar-RLH¹⁵. Wara li analizzat il-kwistjoni, il-Kummissjoni avżat lill-awtoritajiet doganali li t-taħlita waqgħet fit-termini tal-Artikolu 4(1). Madankollu, il-Kummissjoni kkonkludiet ukoll li kien probabbli ħafna li ġew miksura d-dispożizzjonijiet tar-Regolament (KE) Nru 1272/2008 dwar il-klassifikazzjoni, l-ittikkettar u l-imballaġġ tas-sustanzi u t-taħlitiet, minhabba li l-kontenitur ma kienx konformi mar-regoli dwar it-tikkettar ta' sustanzi perikolużi. Il-Kummissjoni qasmet il-valutazzjoni tagħha mat-TCCoC, li infurmat lill-produttur dwar ir-regoli applikabbli għall-kummerċ f'dan it-tip ta' prodott.

2.4. Ostakli u diffikultajiet fir-rigward tal-moviment tal-merkanzija

L-ostakli għall-kummerċ li jgħaddi mil-Linja jkomplu jippersistu, li fil-fehmiet tal-Kummissjoni u tal-operaturi Ċiprijotti Torok, huma r-raġuni għal-livell limitat ta' kummerċ.

¹⁴ Dokument ta' Hidma tal-Persunal SWD(2019), 290 it-Tabella IV.

¹⁵ L-Artikolu 2(4) tar-Regolament tal-Kummissjoni 1480/2004 jistipula li l-awtoritajiet tar-Repubblika ta' Ċipru jenhtieg li jinfurmaw lis-servizzi tal-Kummissjoni b'kazijiet ta' dubju raġonevoli dwar il-konformità tal-oġġetti mal-kriterji tal-oriġini.

Kif imsemmi f'rapporti preċedenti¹⁶, il-kwistjoni ta' vetturi kummerċjali Ċiprijotti Torok li jaqsmu lejn iż-żoni kkontrollati mill-gvern għadha mhix solvuta u sal-lum, l-ebda vettura kummerċjali Ċiprijotta Torka ta' aktar minn 7,5 tunnelli ta' taqşam il-Linja sakemm ma jkollhiex dokumenti konformi b'mod sħiħ mal-*acquis* mahruġa mir-Repubblika ta' Ċipru. L-awtoritajiet tar-Repubblika ta' Ċipru infurmaw lill-Kummissjoni li huma dahħlu fis-seħħ dispożizzjonijiet biex jiffaċilitaw il-proċess biex iċ-Ċiprijotti Torok jiksibu ċertifikati tal-affidabbiltà stradali u liċenzji tas-sewqan professjonali. Il-Kummissjoni hija konvinta li s-soluzzjoni ta' din il-kwistjoni tikkontribwixxi b'mod sinifikanti biex jiżdied il-livell tal-kummerċ billi jiġi ffaċilitat it-trasport tal-merkanzija. Barra minn hekk, din issa hħaħ il-kuntatt bejn l-operaturi ekonomiċi Ċiprijotti u b'hekk tikkontribwixxi b'mod importanti biex issa hħaħ il-fiduċja bejn iż-żewġ komunitajiet. Konsegwentement, il-Kummissjoni qed tivvaluta l-appoġġ potenzjali tal-UE dwar is-sikurezza tat-trasport.

Kif ġie rrapportat fis-snin li għaddew, l-awtoritajiet tar-Repubblika ta' Ċipru għadhom ma jippermettux il-qsim ta' prodotti tal-ikel ipproċessat u materjali għall-kuntatt mal-ikel minhabba tħassib li esprimew is-servizzi tas-saħħa dwar il-proċess tal-produzzjoni fil-parti tat-tramuntana ta' Ċipru. Matul il-perjodu ta' rappurtar, il-Kummissjoni kkonfermat lir-Repubblika ta' Ċipru li dawn il-prodotti huma permessi taħt il-qafas legali applikabbli biex jaqsmu l-Linja l-Hadra u jenhtieg li ma jiġux ipprojbti mill-awtoritajiet tar-Repubblika ta' Ċipru. Filwaqt li jistgħu jieħdu kampjuni tal-prodotti għal aktar analiżi, f'konformità mal-applikazzjoni tar-Regolament dwar il-Linja l-Hadra, jenhtieg li ma jipprekludux l-qsim tal-ikel ipproċessat kollu. Il-Kummissjoni pproponiet li jiġi implimentat mekkanizmu li jiffaċilita l-qsim ta' ikel u materjali pproċessati biex jiġu f'kuntatt mal-ikel filwaqt li jiġu indirizzati kunsiderazzjonijiet addizzjonali dwar is-sikurezza. Ma kinux saru aktar diskussjonijiet mitluba mill-Kummissjoni biex tinstab soluzzjoni sa ma thejja dan ir-Rapport. Il-Kummissjoni tibqa' mħassba dwar l-implimentazzjoni korretta tar-Regolament dwar il-Linja l-Hadra u se tikkunsidra kif tista' tersaq aktar lejn il-kwistjoni.

Bħal fis-snin preċedenti, in-negozjanti Ċiprijotti Torok baqgħu jirrapportaw diffikultajiet biex il-prodotti tagħhom ikunu maħżuna fil-ħwienet u biex jirreklamaw il-prodotti u s-servizzi tagħhom fiż-żoni kkontrollati mill-gvern u dan ifixkel il-kummerċ. In-negozjanti jkomplu jirrapportaw dwar ir-raġuni għalfejn b'mod ġenerali iċ-Ċiprijotti Griegi jsibuha bi tqila biex jixtru prodotti Ċiprijotti Torok. Barra minn hekk, issemma' li negozjanti miż-żewġ komunitajiet qed jaffaċċjaw ħafna problemi amministrattivi meta jkunu jixtiequ jidhlu f'negozju mal-komunità l-oħra. L-operaturi ekonomiċi miż-żewġ naħat għandhom bżonn ikunu hielsa li jidhlu f'relazzjonijiet kummerċjali bbażati fuq il-htigijiet tan-negozju tagħhom.

2.5. Kuntrabandu ta' merkanzija

Il-kuntrabandu ta' merkanzija għadu mifrux, li jirrifletti d-diffikultà li jiġu kkontrollati l-movimenti irregolari mal-Linja kollha.

¹⁶ Ara pereżempju d-disa', l-ghaxar, il-ħdax, it-tnax, it-tlettax u l-erbatax-il rapport annwali dwar l-implimentazzjoni tar-Regolament tal-Kunsill KE Nru 866/2004 u l-qagħda li tirrizulta mill-applikazzjoni tiegħu.

Fl-2018, ir-Repubblika ta' Ċipru wettqet 1 711 konfiska ta' merkanzija bil-kuntrabandu (preċedement: 1,334). Fl-2018, kien hemm żieda fil-kwantitajiet ta' sigaretti u tabakk tal-brim ikkonfiskati mir-Repubblika ta' Ċipru fuq il-Linja l-Ħadra: 469 870 sigarett u 587 513 gr. ta' tabakk tal-brim (preċedement: 203 290 sigarett u 440 259 gr.). Iż-żieda sostanzjali kienet attribwita għat-tnaqqis fil-valur tal-lira Torka apparagun tal-euro matul l-2018. Kien hemm ukoll żieda sinifikanti ta' 45 % fil-kuntrabandu ta' oġġetti li kisru d-drittijiet tal-proprjetà intellettuali meta mqabbla mal-2017. Oġġetti oħra kkonfiskati kienu jinkludu l-alkohol, il-pestiċidi, il-prodotti agrikoli u l-prodotti tal-annimali u tal-ħalib. Tressqet prosekuzzjoni waħda fil-Qorti Distrettuali għal kuntrabandu. Il-każijiet ta' kuntrabandu ta' kwantitajiet żgħira ta' sigaretti kienu ġeneralment trattati permezz tal-impożizzjoni ta' sanzjoni amministrattiva u konfiska.

Fl-2018, l-awtoritajiet tal-ESBA rreġistraw żieda fl-għadd ta' konfiski ta' merkanzija bil-kuntrabandu fl-ESBA; saru 555 konfiska, meta mqabbla ma' 432 fl-2017. Bhal fl-2017, is-sigaretti u t-tabakk tal-brim kienu l-oġġetti l-aktar ikkonfiskati.

Fir-rigward tal-forniment tradizzjonali tal-popolazzjoni Ċiprijotta Torka fir-raħal ta' Pyla, li jinsab fiż-Żona Buffer (l-Artikolu 4(10) tar-RLH), il-kwantitajiet ta' materjali ta' bini, ħut, sigaretti, eċċ. kienu mmonitorjati u rreġistrati mill-amministrazzjoni tal-ESBA.

2.6. Faċilitazzjoni tal-kummerċ

Il-Kummissjoni kompliet tfittex modi sabiex jiżdied il-kummerċ mal-Linja kollha.

F'Lulju 2015, il-Kummissjoni adottat proposta biex isiru emendi għar-Regolament dwar il-Linja l-Ħadra. L-oġġettiv tal-proposta huwa li jiġi stabbilit il-mod li bih il-mekkanizmu ta' kontroll fir-rigward ta' oġġetti koperti minn isem irreġistrat skont ir-Regolament (UE) Nru 1151/2012 għandu jiġi applikat fiż-żoni tar-Repubblika ta' Ċipru fejn il-Gvern tar-Repubblika ta' Ċipru ma jeżerċitax kontroll effettiv.¹⁷ Din il-proposta għal emenda kienet għadha pendent fi tmiem il-perjodu ta' rapportar. Il-proposta hija bbażata fuq il-Fehim Komuni dwar soluzzjoni temporanja għall-Halloumi/Hellim, li għandha tiġi implimentata sakemm isseħħ ir-riunifikazzjoni ta' Ċipru, milhuq taħt il-gwida tal-President Juncker matul iż-żjara tiegħu f'Ċipru fis-16 ta' Lulju 2015.¹⁸

Bil-ħsieb li jiġi ffaċilitat il-qsim tal-ħut frisk, l-awtoritajiet tar-Repubblika ta' Ċipru estendew is-sigħat tal-ftuħ għal spezzjoni veterinarja ta' ħut frisk fil-punt ta' qsim ta' Agios Dhometios. Il-kontrolli se jsiru matul il-ġimgħa bejn is-07:30 u t-15:00 (tmiem il-kontrolli).

It-TCCoC kompliet tesprimi interess ġenerali fit-tneħħija tal-projbizzjoni tal-kummerċ fl-annimali ħajjin u l-prodotti tal-annimali kollha, sa fejn dawn il-prodotti jkunu jikkonformaw mar-regoli u r-regolamenti tal-UE. Ir-Repubblika ta' Ċipru ripetutament esprimiet ir-rieda tagħha li teżamina l-possibbiltà li tespandi l-lista tal-merkanzija li tista' taqsa għaž-żoni kkontrollati mill-gvern.

¹⁷ COM/2015/0380 final - 2015/0165 (NLE).

¹⁸ http://europa.eu/rapid/press-release_MEX-15-5402_en.htm

Il-Kummissjoni thegġegħ lill-operaturi ekonomiċi biex jiehdu vantaġġ mill-opportunitajiet kummerċjali u tilqa' l-isforzi kbar tal-Kamra tal-Kummerċ u l-Industrija ta' Ċipru u l-Kamra tal-Kummerċ Ċiprijotta Torka.

2.7. Merkanzija tal-Unjoni li ttiehdet lura lejn iż-żoni li huma taht kontroll effettiv tal-Gvern tar-Repubblika ta' Ċipru wara li tkun għaddiet miż-żoni li mhumex taht il-kontroll effettiv tiegħu.

L-awtoritajiet tar-Repubblika ta' Ċipru rrappurtaw li 3,093 oġġett ittiehdu lura lejn iż-żoni kkontrollati mill-gvern wara li kienu għaddew miż-żoni mhux ikkontrollati mill-gvern. Intqal li dan il-qsim seħħ bla problemi u li l-parti l-kbira tal-moviment isseħħ lejn / u mill-punti ta' qsim ta' Kato Pyrgos-Karavostasi u ta' Astromeritis-Zhodia.

2.8. Oġġetti li jinsabu fil-bagalji personali ta' persuni li jaqsmu l-Linja l-Hadra

Matul il-perjodu ta' rappurtar, l-awtoritajiet tal-ESBA kkonsultaw lill-Kummissjoni dwar il-moviment tal-fjuwil għall-konsum personali min-naħa għall-oħra tal-Linja l-Hadra. Skont l-Artikolu 6(1) tar-RLH il-merkanzija miżmuma fil-bagalji personali ta' persuni li jkunu qed jaqsmu l-linja jenhtiegħ li jkunu eżentati mit-taxxa fuq il-valur miżjud u mis-sisa sakemm m'għandhom l-ebda karattru kummerċjali u sakemm il-valur totali tagħhom ma jaqbiżx il-EUR 260 għal kull persuna. Il-Kummissjoni kkonfermat lill-awtoritajiet tal-ESBA u tar-Repubblika ta' Ċipru li għall-fjuwil miżmum f'kontenituri tal-plastik, hija mehtieġa analizi kull każ għalih biex jiġi stabbilit jekk il-fjuwil f'kull qsim huwiex għal skopijiet kummerċjali, u jekk huwiex, jekk il-valur tiegħu jaqbiżx il-EUR 260 għal kull persuna. Fl-istess hin, ir-RLH ma jipprevedi l-ebda kontroll li għandu jitwettaq fuq il-fjuwil li jinsab fit-tankijiet standard tal-vetturi li jaqsmu l-Linja u għalhekk ma hemm l-ebda raġuni għar-rifjut jew il-limitazzjoni ta' dan il-qsim.

3. KONKLUŻJONIJIET

Kif ġie ddikjarat f'rapporti preċedenti, il-kontroll tal-Linja fil-punti ta' qsim awtorizzati mill-awtoritajiet tar-Repubblika ta' Ċipru u l-SBA kien sodisfaċenti. Iż-żewġ punti ta' qsim Lefka-Apliki u Deryneia saru operattivi. L-għadd ta' persuni li jaqsmu l-Linja b'mod irregolari żdied b'mod sostanzjali; il-kwistjoni hija ta' tħassib li qed jiżdied għar-Repubblika ta' Ċipru u s-sitwazzjoni jehtiegħ li tiġi mmonitorjata bir-reqqa. Il-Kummissjoni tinkoraġixxi ukoll lill-Amministrazzjoni tal-SBA sabiex tuża' ir-riżorsi umani mehtieġa biex tiġi indirizzata l-kwistjoni tal-"punti ta' qsim mhux awtorizzati". Il-Kummissjoni qed tkompli tikkunsidra li l-istabbiltà, il-prevedibilità u ċ-ċertezza tad-dritt tal-htigijiet fil-punti tal-qsim, kif ukoll il-libertà tal-moviment taċ-ċittadini tal-UE, huma ta' importanza kbira.

Fl-2018, il-valur tal-kummerċ minn naħa għall-oħra tal-Linja żdied b'1,4 % għal EUR 4 856 892 minn EUR 4 790 964 filwaqt li l-valur tal-merkanzija li għaliha nharġu dokumenti ta' akkumpanjament żdied b'5,1 %, minn EUR 5 697 695 għal EUR 5 405 121. Il-prodotti tal-plastik kienu l-aktar oġġett ikkummerċjalizzati, segwiti minn ħut frisk, il-materjal tal-bini u oġġetti tal-iskart jew rottam.

Il-Kamra tal-Kummerċ u l-Industrija ta' Ċipru u l-Kamra tal-Kummerċ Ċiprijotta Torka komplew bil-kooperazzjoni mill-qrib tagħhom bl-għan li jgħibu benefiċċji ekonomiċi għaż-żewġ komunitajiet.

Matul il-perjodu ta' rapportar, kien għad hemm ċerti ostakli għall-kummerċ. Ir-Repubblika ta' Ċipru kompliet ma tawtorizzax il-qsim ta' vetturi kummerċjali Ċiprijotti Torok 'il fuq minn 7,5 tunnelli; ma kien hemm l-ebda żvilupp fl-2018. Bl-istess mod, ir-Repubblika ta' Ċipru ma tippermettix il-qsim ta' prodotti tal-ikel ipproċessati u materjali għall-kuntatt mal-ikel. Il-Kummissjoni kkonfermat lir-Repubblika ta' Ċipru li dawn il-prodotti huma permessi taħt il-qafas legali applikabbli biex jaqsmu l-Linja l-Hadra u jenhtieg li ma jigux ipprojbiti mill-awtoritajiet tar-Repubblika ta' Ċipru. Il-Kummissjoni pproponiet li jiġi implimentat mekkanizmu li jiffaċilita l-qsim ta' ikel u materjali pproċessati biex jiġu f'kuntatt mal-ikel filwaqt li jiġu indirizzati kunsiderazzjonijiet addizzjonali dwar is-sikurezza. Ma kienx hemm aktar kuntatti biex tinstab soluzzjoni sa ma thejja dan ir-Rapport. Il-Kummissjoni tibqa' mhassba dwar l-implimentazzjoni korretta tar-Regolament dwar il-Linja l-Hadra u se tikkunsidra kif se tkompli taffronta l-kwistjoni.

B'mod globali, u filwaqt li r-Regolament dwar il-Linja l-Hadra għadu jipprovdi bażi legali li tippermetti l-passaġġ ta' persuni u merkanzija lejn u miż-żoni kkontrollati mill-gvern tar-Repubblika ta' Ċipru, il-Kummissjoni għadha mhassba dwar il-livell baxx tal-kummerċ b'mod ġenerali. Il-Kummissjoni tqis li t-tnehhija tal-ostakli għall-kummerċ imsemmija f'dan ir-rapport għandha tgħin biex il-kummerċ jizdied b'mod sinifikanti min-naħa għall-oħra tal-Linja l-Hadra. Il-Kummissjoni tittama li l-hidma taż-żewġ Kmamar sabiex jissahhu l-kuntatti bejn iż-żewġ ċrieki kummerċjali se twassal għal żieda fir-rabtiet ekonomiċi.

Fuq dan l-isfond, il-Kummissjoni tkompli tibbaża fuq il-kooperazzjoni tar-Repubblika ta' Ċipru u tal-SBA biex tiġi żgurata l-implimentazzjoni effettiva tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 866/2004. Il-Kummissjoni se tibqa' tagħmel monitoraġġ tal-implimentazzjoni tar-Regolament.